

स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडे थकित असलेल्या पाणीपट्टीवरील विलंब आकार तसेच कर्जावरील दंडनीय व्याज माफ करण्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या नवीन सुधारित निर्भय योजनेस मंजूरी देणेबाबत. . .

महाराष्ट्र शासन
पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग,
शासन निर्णय क्र.निर्भय-२००८/प्र.क्र. ८१/पापु-२२
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक :- २८ जुलै, २००८.

- संदर्भ : १) शासन निर्णय क्र. निर्भय-१००३/प्र.क्र.६८१/पापु-२२, दिनांक २७.११.२००३
२) शासन निर्णय क्र.निर्भय-१००३/प्र.क्र.६८१/पापु-२२, दिनांक ६.९.२००५
३) शासन पत्र क्र.निर्भय-१००३/प्र.क्र.६८१/पापु-२२, दिनांक १२.५.२००६
४) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांचे पत्र क्र.मजीप्रा/वित्त-१/पु.नि.यो.०७/४५,
दिनांक १.४.२००८

प्रस्तावना :

राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडे महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाची फार मोठ्या प्रमाणावर थकबाकी आहे. सदर थकबाकीच्या वसुलीस गती मिळावी तसेच संबंधीत थकबाकीदार संस्थांना थकबाकी भरण्यासाठी प्रोत्साहन देण्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास शासनाने संदर्भित शासन निर्णय दिनांक २७.११.२००३ व दिनांक ६.९.२००५ अन्वये मान्यता दिली होती. शासन मान्यतेनुसार महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने निर्भय योजना दिनांक १.३.२००४ ते २८.२.२००७ या कालावधीत राबविली होती व स्थानिक स्वराज्य संस्था तसेच वैयक्तिक ग्राहक यांना योजनांद्वारे मिळणाऱ्या सवलतीचा फायदा देण्यात आला होता.

तथापि स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडील एकूण थकीत असलेल्या थकबाकीचा विचार करता या निर्भय योजनेचा फायदा ज्या प्रमाणात स्थानिक स्वराज्य संस्था व ग्राहकांना मिळावा त्या प्रमाणात मिळालेला नाही. सदर योजनेची परिपूर्ण माहिती व त्या पासून मिळणा-या लाभाबाबत स्थानिक स्वराज्य संस्था / ग्राहकांनी तेवढे औत्सुक्य दाखवले नाही. काही स्थानिक स्वराज्य संस्थांना यापूर्वी विहीत केलेल्या कालावधीत निवडणूका, आर्थिक असमर्थता, वेळ किंवा

अंशिक स्वरूपात रक्कम भरल्या कारणाने या योजनेचा यथायोग्य लाभ घेता आलेला नाही. त्यामुळे पाणीपट्टीवरील विलंब आकार तसेच कर्जावरील दंडनीय व्याज माफ करण्यासाठी निर्भय योजना पुन्हा लागू करण्यात यावी अशी अनेक स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडून / वैयक्तीक ग्राहकांकडून सातत्याने मागणी करण्यात येत आहे.

या सर्व बाबींचा विचार करून महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या संचालक मंडळाच्या दिनांक २९ एप्रिल २००८ रोजी झालेल्या ११० व्या बैठकीत नवीन सुधारित निर्भय योजनेस मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुषंगाने स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडे थकित असलेल्या पाणीपट्टीवरील विलंब आकार तसेच कर्जावरील दंडनीय व्याज माफ करण्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या नवीन सुधारित निर्भय योजनेस मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या वस्तुस्थितीच्या अनुषंगाने स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडे अथवा इतर ग्राहकांकडे थकित असलेल्या पाणीपट्टीवरील विलंब आकार तसेच कर्जावरील दंडनीय व्याज माफ करण्यासाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने प्रस्तावित केलेल्या नवीन सुधारित निर्भय योजनेस या निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

२. नवीन सुधारित निर्भय योजनेची वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत:

- १) सदर "निर्भय" योजना महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण दि.०१ ऑगस्ट २००८ रोजी जाहीर करेल. त्या तारखेपासून पुढील १२ महिन्यात, ३१ जुलै २००९ अखेरपर्यंत महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडे "निर्भय" योजनेचा फायदा घेण्यासाठी संबंधित थकबाकीदारांनी नावे नोंदवावयाची आहेत. योजनेत सहभागी होण्याबाबत आपले नांव प्राधिकरणाच्या स्थानिक उपविभाग/विभाग/मंडळ कार्यालयाकडे नोंदवावे.
- २) थकबाकीदार स्थानिक स्वराज्य संस्था तथा ग्राहकांना निर्भय योजना लागू झाल्यापासून पूर्ण कालावधी मध्ये थकबाकीची रक्कम भरण्याची मुभा असेल. थकबाकीदार संस्थांनी व ग्राहकांनी प्राधिकरणाकडे योजनेचा लाभ घेण्यासाठी नाव नोंदविताना थकबाकीची कोणत्या शिर्षाची (उदा.पाणीपट्टी, कर्ज, देखभाल दुरुस्ती इत्यादी) रक्कम भरावयाची आहे हे नोंदविणे आवश्यक आहे. नाव नोंदविण्याबाबतचे विहित प्रपत्र प्राधिकरणाच्या स्थानिक उपविभाग/विभाग/मंडळ कार्यालयामध्ये उपलब्ध करून देण्यात येईल.
- ३) ज्या थकबाकीदारांकडील अथवा स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडील पाणीपट्टी विलंब आकारासह व कर्जावरील दंडनीय व्याजासह थकित आहे अशा संस्था / ग्राहक पाणीपट्टी व इतर थकीत मूळ रक्कम पूर्णतः म्हणजे १००% भरतील त्यांना या नवीन सुधारित निर्भय योजनेचा लाभ प्राप्त होईल.
- ४) थकबाकीदार स्थानिक स्वराज्य संस्था अथवा ग्राहकाकडील थकबाकीचा ताळमेळ घेऊन अंतिम करून ज्या स्थानिक संस्था / थकबाकीदार मूळ रक्कमा पूर्णतः भरतील, त्यांना पुढील प्रमाणे विलंब आकारात / दंडनीय व्याजात सवलत देण्यात येईल.

अ.क्र.	तपशिल	विलंब आकार/दंडणीय व्याज माफीची टक्केवारी
१)	अ) पाणी पट्टी थकबाकीबाबत थकबाकीदाराने मूळ थकबाकी एक रकमी भरल्यास	योजना सुरु होण्याच्या दिनांकास म्हणजे दि.१.८.२००८ रोजीची देय असलेली विलंब आकाराची संपूर्ण रक्कम १००%
२)	ब) कर्ज थकबाकी. नागरी स्थानिक संस्थांनी कर्जाची मूळ थकबाकी (मुदल + व्याज + व्याजकर) एक रकमी भरल्यास.	वित्तीय संस्थांनी आकारलेले दंडणीय व्याजा व्यतिरिक्त आकारलेल्या दंडणीय व्याजात १००%
३)	क) इतर थकबाकी :- इतर थकबाकी जसे देखभाल दुरुस्ती, पूर्ण ठेव योजना इत्यादीच्या मूळ थकबाकीवर १२% सरळ व्याज (simple interest) दराने विलंब शुल्क आकारून मुददल व येणा-या व्याजासह थकबाकी	योजना सुरु होण्याच्या दिनांकास म्हणजे दि.१.८.२००८ रोजीची देय असलेली विलंब आकाराची संपूर्ण रक्कम - १००%

* यात शासन हमी शुल्क व त्यावरील दंडनीय व्याजाचा समावेश नाही.

- ५) योजनेचा प्रारंभ होणा-या दिनांकापर्यंत म्हणजे दि.१.८.२००८ रोजी असलेली थकबाकी अंतिम करून त्या दिनांकास योजनेत सहभाग घेणा-या स्थानिक स्वराज्य संस्थांची विलंब आकाराची रक्कम गोठविण्यात येईल.

३. नवीन सुधारित निर्भय योजनेस खालील अटी व शर्ती लागू राहतील.

- १) ही योजना दिनांक १ ऑगस्ट २००८ पासून दिनांक ३१ जुलै २००९ या एक वर्षासाठीच लागू राहील..
- २) थकबाकीदार स्थानिक स्वराज्य संस्था तथा ग्राहकांना योजना लागू झाल्यापासून पूर्ण कालावधी मध्ये थकबाकीची रक्कम भरण्याची मुभा असेल,
- ३) योजनेत सहभागी होणा-या स्थानिक स्वराज्य संस्थां तथा ग्राहकांना ही योजना जाहीर केल्याच्या दिनांकापासून १२ महिन्यांच्या आत, म्हणजे दिनांक ३१ जुलै २००९ अखेर पर्यंत योजनेत सहभागी होण्याबाबत आपले नांव प्राधिकरणाच्या त्यांच्या स्थानिक उपविभाग/विभाग/मंडळ कार्यालयाकडे नोंदवावे.
- ४) ही योजना जाहीर झाल्याच्या दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या आत स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी/ थकबाकीदारांनी प्राधिकरणाच्या संबंधित कार्यालयाच्या लेख्यांशी ताळमेळ घालून आपल्याकडील पाणीपट्टी अथवा कर्जाची मूळ थकबाकी व त्यावरील विलंब आकाराची आकडेवारी अंतिम करून घ्यावी. तशी पूर्तता स्थानिक स्वराज्य संस्थेने / थकबाकीदाराने, न केल्यास, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या लेख्यानुसार या बद्दलची येणे रक्कम अंतिम धरण्यात येईल.
- ५) एकदा या योजनेत प्रविष्ट झाल्यावर या योजनेतून बाहेर पडता येणार नाही. असे करावयाचे झाल्यास, ताळमेळाप्रमाणे निश्चित झालेली सर्व रक्कम (मूळ व विलंब / दंडनीय शुल्कासह) वसुल पात्र राहील व विलंब आकार / दंडनीय व्याज गोठविण्याची कार्यवाही निरस्त होऊन विलंब आकाराची / दंडनीय व्याजाची रक्कम पूर्ववत व पूर्वलक्षी प्रभवाने लागू राहील.

- ६) या योजनेतून मध्येच बाहेर पडल्यास अथवा योजनेप्रमाणे थकीत रक्कमेचा पूर्णतः भरणा न केल्यास, सदर संस्था / ग्राहकांना योजनेचा लाभ घेतलाच नाही असे समजण्यात येईल व गोठविलेला विलंब आकार / दंडनीय व्याजाची रक्कम पूर्वलक्षी प्रभावाने लागू होईल / देय राहील. अशा संस्था / ग्राहकांना योजनेतील कोणतीही सूट अनुज्ञेय राहणार नाही
- ७) योजनेत विहीत केल्यानुसार, योजना सुरु होण्यापूर्वी निर्णय घेऊनच प्रत्येक स्थानिक स्वराज्य संस्थेस / थकबाकीदारास या योजनेत प्रविष्ट होता येईल. दिनांक ३१ जुलै २००९ नंतर कोणताही या योजनेत सहभागी होता येणार नाही.
- ८) योजनेत प्रविष्ट होणा-या स्थानिक स्वराज्य संस्थेने / थकबाकीदाराने विहीत कालावधीत मूळ पाणी बिलाची थकबाकी / व इतर थकीत (कर्जा व्यतिरिक्त) माफीस पात्र नसलेला इतर आकार (असल्यास) भरणे बंधनकारक राहील.
- ९) स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अथवा ग्राहकांना एखाद्या प्रकरणी न्यायालयाने पाणी पट्टीच्या संदर्भात विशेष स्वरूपात सवलत दिली असेल व त्याची पूर्तता त्या संस्था / ग्राहक करत असतील तर, अशा संस्था / ग्राहकांना या योजनेत प्रविष्ट होता येईल. मात्र ज्या स्थानिक स्वराज्य संस्था वा ग्राहक या मुद्यावर न्यायालयात गेले असतील व त्यांच्या दाव्यावर न्यायालयाने निर्णय दिलेला नसेल अशा संस्था / ग्राहकांना न्यायालयातील दावा चालू ठेवून योजनेत प्रविष्ट होता येणार नाही. त्यांनी या प्रकरणी दाखल केलेला दावा न्यायालयातून मागे घेतला तरच ते या योजनेत सहभागी होऊ शकतील.
- १०) या योजनेच्या अंमलबजावणी संबंधांत काही विवाद उत्पन्न झाल्यास, त्याबाबतचा महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाचे सदस्य सचिवांचा निर्णय हा सर्व संबंधितांवर बंधनकारक राहील.
- ११) या योजनेमध्ये प्रस्तावित सवलतीची कोणत्याही प्रकारे शासनाकडून भरपाई करण्यात येणार नाही.
- १२) जी स्थानिक स्वराज्य संस्था अथवा ग्राहक या योजनेत सामील होतील, अशा स्थानिक स्वराज्य संस्था अथवा ग्राहकांनी त्यांची चालू देयके व कर्जाचे विहीत हप्ते वेळच्यावेळी भरणे आवश्यक राहील.

४. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाने नवीन सुधारित निर्भय योजनेस राज्यस्तरीय मराठी व इंग्रजी वर्तमानपत्रात आवश्यकतेनुसार व्यापक प्रसिध्दी द्यावी. त्याचप्रमाणे, प्राधिकरणाने फक्त वर्तमानपत्रात दिलेल्या जाहिरातीवर अवलंबून न राहता प्राधिकरणाच्या क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रात असलेल्या थकबाकीदार स्थानिक स्वराज्य संस्था / ग्राहक यांच्याशी व्यापक प्रमाणात संपर्क साधून ही योजना ग्राहकांच्या कशी फायद्याची आहे हे त्यांना पटवून द्यावे. या संदर्भात प्राधिकरणाच्या मध्यवर्ती कार्यालयाने परिपत्रकाद्वारे आवश्यक सूचना तात्काळ क्षेत्रीय कार्यालयांना द्याव्यात.

५. नवीन सुधारित निर्भय योजना ज्या काळात लागू करण्यात येणार आहे त्या काळात मुख्य अभियंतांच्या प्रादेशिक स्तरावर निर्भय योजना व्यवस्थापन पथक स्थापन करून त्यामध्ये प्रत्येक मंडळ कार्यालयातील अभियंता/विभागीय लेखापाल/सहाय्यक लेखाधिकारी यांचा समावेश करून थकबाकीदार स्थानिक संस्था व ग्राहकांना योजनेची माहिती देऊन थकबाकी भरण्याबाबत पाठपुरावा करून थकबाकी वसुलीसाठी प्रयत्न करावा. प्रादेशिक मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांनी आपल्या क्षेत्रातील सर्व थकबाकीदार संस्था व ग्राहकांकडून प्राप्त झालेल्या थकबाकी वसुलीचा अहवाल दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास व महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाच्या मध्यवर्ती कार्यालयास न चूकता पाठवावा. या नवीन सुधारित निर्भय योजनेची प्रादेशिक स्तरावर अंमलबजावणीची संपूर्ण जबाबदारी ही प्रादेशिक मुख्य अभियंता यांची राहील.

६. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांनी सर्व प्रादेशिक मुख्य अभियंत्यांनी किती स्थानिक संस्था व ग्राहक यांना नवीन सुधारित निर्भय योजनेत भाग घेण्यासाठी प्रोत्साहित केले व किती थकबाकी वसूल केली याचा अहवाल प्रत्येक महिन्यात घेऊन प्रत्येक महिन्याच्या १५ तारखेपर्यंत प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांना सादर करावा.

७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२०५/०८/व्यय-३ दिनांक १५/०७/२००८ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सकेतांक २००८०७२८१६५७०८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ल.गो.ढोके)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे खाजगी सचिव
- २) मा.राज्यमंत्री पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे खाजगी सचिव
- ३) सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ४) मा.विधीमंडळ सदस्य (सर्व)
- ५) विभागीय आयुक्त (सर्व)
- ६) आयुक्त, सर्व महानगरपालिका
- ७) जिल्हाधिकारी (सर्व)
- ८) मुख्याधिकारी, सर्व नगरपालिका
- ९) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, एक्सप्रेस टॉवर्स, नरिमन पॉईंट, मुंबई-२१
- १०) महालेखापाल (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१ मुंबई
- ११) महालेखापाल (लेखापरिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-२ नागपूर
- १२) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) वित्तीय सल्लागार व मुख्य लेखा अधिकारी, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, नवी मुंबई.
- १४) मुख्य लेखापरिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई
- १५) मुख्य लेखापरिक्षक, पुणे, अमरावती, नागपूर, नाशिक, औरंगाबाद
- १६) आयुक्त तथा संचालक, नगरपालिका प्रशासन संचालनालय, वरळी मुंबई
- १७) सर्व मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
- १८) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषदा
- १९) सर्व जिल्हा पाणी पुरवठा अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
- २०) अधिदान लेखा अधिकारी, मुंबई
- २१) निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी मुंबई
- २१) सर्व कार्यासने, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २२) संगणक कक्ष, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
- २३) निवडनस्ती पापु-२२

